

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 10/22 aug.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta d'oue tablouri pompöse.	Pretiuu pentru Austri'a pe jan.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jan.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei stanti.	Nr. 32.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresa manuscrisitele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte posteles. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu V. 1869.
--	--	---	--------------------------	---	---	---

Poporul romanu in poesi'a sa.

(S'a cetitu in adunarea de la Siomcut'a a Asociatiunii trans.)

I.

Déca voimu sê studiâmu si sê cunóscemu caracterulu unui poporu, n'avemu sê recurgemu la operile invetiatiiloru, ci numai sê consultâmu poesi'a sa poporala. Numai acést'a ni póte reversá lumina adeverata pe calea intunecósa; numai acést'a ni ofera firulu Ariadnei, ca sê scapâmu din labirintulu afirmatiuniloru problematice.

Poesi'a poporala e oglind'a cea mai fidela, in care se reflecta caracterulu ori si carui poporu. Acést'a ni descopere tóte insusirile, aplicatiunile si cugetele bune rele; acést'a ni spune tóte dorintiele, aspiratiunile, datinele si in fine tóte calitãtile poporului. Acést'a ni aréta, déca cutare poporu póte sê prospere si sê aspire la unu viitoriu stralucitu? si déca acel'a e vrednicu de stima, de compatimire, séu de dispretiu?

Da, cá-ci mus'a poporala nu ascunde nimica. Ea povesteste atãtu virtutile, câtu si viciurile popóreloru respective. Ea suscepe tóte, si nu lasa necantatu nici unu sujetu, ce are unu rolú órecare in viét'a individiiloru si a natiuniloru. Poesi'a poporala — precum díce eruditulu nostru Hajdeu — este totu-de-un'a echoulu celu mai fidelu alu ideiloru natiunale. Ea contine secretele

cele mai pretióse din internulu poporului seu, — si de multe ori ni ofera desluciri scumpe pentru cunóscerea unoru eveneminte obscure, incãtu adese ori atestãrile istoriei fara de esplicatiunile si ilustrãrile poesiei poporale sunt enigmatice si neintielese.

Poesi'a poporala e istori'a unei natiuni. Ea ni conserva traditiunile, moravurile si datinele poporului, — faptele sale glorióse, bravurele, luptele, invingerile acestuia. Amic'a cea mai constanta si fidela a poporului seu, ea traiesce numai printrinsulu; suride cu gratia si voiosia in dfilele lui de gloria, — si plange „cu lacrima de sange“ la mormentulu fericirii acestuia.

Deci studiulu poesiei poporale este fórté interesantu, — dar deosebi poesi'a nóstra poporala ni ofera o ocupatiune pré placuta, atãtu pentru fecunditatea sa, câtu si pentru pretiuu literariu alu acestoru creatiuni admirabile.

Suntemu din acele pré pucine natiuni, cari avemu o poesi'a poporala atãtu de bogata, incãtu in privinti'a acést'a potemu emulá cu ori-care natiune, — incãtu déca istori'a n'ar fi insemnatu nimica despre trecutulu nostru, din fragmentele poesiei nóstre poporale amu poté edificá o gloriósa piramida, care ar vestí lunei lustrulu gloriei trecute, — din acesti „copii gasiti ai geniulu romanescu“, — precum le numesce celebrulu nostru Alesandri — amu poté tiese unu drapelu ma-

retiu, la a carui privire nepotii s'aru insufletî de faptele stramosiloru, — si care falfaindu in aeru ar vesti in eternitate virtutea romana.

Sê nu credeti, câ in consideratiunile mele despre poesi'a nôstra poporala am alunecatu pe terenulu esageratiuniloru! Aceste sunt adevăruri necontestabile si acceptate adi de lumea întréga. O singura unica idea, din o poesi'a poporala romana, publicata inainte de ast'a cu mai multi ani in o fôia de la Parisu, si-a eluptatu aplausele tuturor literatiloru, si adi tóta lumea literaria se inchina acuma cu recunoscintia poesiei nôstre poporale, — si inca de mai multi ani s'a grabitu a-i aduce tributulu admiratiunii sale, traducandu dintr'ins'a o multîme de piese in diferite limbe mai culte. Astadi doinele, horele si baladele poporului nostru sunt cunoscute si admirate pe malurile Dunarei intoctmai, ca pe malurile Seinei, ale Temisei si ale Tibrului.

Am dîs'o, câ din fragmentele poesiei nôstre poporale amu poté compune istori'a nôstra nationala.

Da.

Si amu poté deduce istori'a nôstra chiar de la Urbea eterna, unde cu ocaziunea unui jocu cu nesce

Dînisióre, ca de sóre
Fetisióre sabinióre

Romanii, carii in cetatea loru cea nóua nu pré aveau muieri,

Pe candu fu a se 'nserá,
Junii — dînele-apucá,
Si a casa le ducea. *)

Si déca amu fi uitatu de totu suvenirea marelui Traianu, aceea totusi nu s'ar sterge din memori'a nôstra, câ-ci cantaretii poporului ni canta si acuma despre — Troianu si despre

Erculu Erculeanu,
Capitanu Rîmleanu, **)

adeca unu capitanu din Rom'a.

Poesi'a poporala insufletiesce si adi pe cei fricosi cu faptele lui Grue Grozoveanulu, carele

Susu pe campulu Nistrului,
Sub pólele ceriului,

canta asié:

*) At. Marienescu, Colinde 105 si 106.

**) Tóte poesíile citate in tratatulu acest'a sunt scóse din colectiunea dlui V. Alesandri.

Câ de candu m'am redicatu,
Si 'n Bugeacu eu am intratu,
Multi tatari dieu ti-am stricatu,
Si tatarce-am veduvitu,
Fete mari am betranitu,
Si Bugeacu am pustíitu,
De bahmeti l'am saracitu,
Bugeaculu pe jumetate,
Si Crimulu a trei'a parte.

Si voi stranepoti ai gloriosului Dragosiu, de cumva dóra óre-care dintre voi a stersu din internulu seu suvenirea acestui erou: tramiteti-lu sér'a in siediatórie, sê asculte canteculu melodiosu alu copilitieloru romane; tramiteti-lu s'asculte canteculu, care lu-va invetiá cine a fostu Dragosiu; tramiteti-lu s'asculte, cum

Dragosiu mandru ca unu sóre
A plecatu la venatória,

si cu ocaziunea acést'a gonindú o caprióra, pe o poéna verde zarì o copila dragalasia;

Cátu vitézulu o zaresce,
Stá pe locu si se uimesce,
Uita bland'a caprióra,
Si sagét'a ce omóra,
Uita drag'a venatória,
Uita lumea pe sub sóre.

Copiliti'a apoi i spune, câ dins'a se numesce Moldov'a, câ are multe culmi, campíi, gradine, ape curgetórie, si câ tóte aceste apartienú ei, si le va da dreptu zestre lui, déca o va scapá de o fiéra 'nfricosiata,

De unu zimbru furiosu,
Care-o calca 'n susu si 'n josu.

Copiliti'a abié finè cuventulu, se ivì zimbrulu teribilu;

Éra Dragosiu s'atienea,
Si celu zimbru cum vinea,
Ghióg'a 'n frunte-i aruncá,
Fruntea 'n dóue-i despíca,
Apoi capulu i taiá,
Intr'o lancia lu-punea,
Si plecá in veselía
Pe frumós'a lui mosfa,
De pagani sê o ferésca,
Si ca domnu sê o domnésca.

Éta in câte-va cuvinte descalecarea romaniloru in Moldov'a sub conducerea lui Dragosiu. Unu sujetu de epepeia acest'a pentru unu poetu modernu!

Dar sê 'ntórcemu atentiunea nôstra in alta

parte! A, ce cantecu divin! Ascultati fiii din patri'a eroului, pentru care — precum dîce celebrulu nostru Hajdeu — si epitetulu de „mare“ e pré pucinu! Ascultati cu pietate santa acestu cantecu! Déca 'n piepturile unora dintre voi n'ar mai palpitá anima de romanu pentru admirarea si adorarea gloriei strabune; déca unii dintre voi dóra a uitatu, spuneti-le sê afle de la poporu, cine au fostu Stefanu celu mare. Ascultati!

Stefanu, Stefanu Domnu celu mare,
Sémenu pe lume nu are,
Decátu numai mandrulu sóre.

Din Sucév'a candu olu sare,
Pune pieptulu la otare,
Ca unu zidu de aperare.

Bratiulu lui fara 'ncetare
Bate órdele tataru,
Bate cetele magiare.

Bate lesi din fug'a mare,
Bate turci pe smei calare,
Si-i scutesce de 'ngropare.

Lumea 'ntréga stâ 'n mirare,
Tiér'a-e mica, tiér'a-e tare,
Si dusmanulu sporiu nu are.

Iosifu Vulcanu.

(Va urmá.)

LA MORMENTU.

Nu, la cea movila négra, dieu, eu n'asiu mai cugetá!
Câ se 'néca ochii in lacrimi si-alu meu sufletu in sus-
pine;

Dar mi-apare 'n tóta nóptea lamentanda umbr'a ta,
Eu me scolu din asternutu-mi si nebu nu alergu la tine.

Lun'a dórme dupa munte si lucéferulu sub nori,
Ventulu siuera prin aeru ca unu glasu de vrajitória;
Eu me radiemu ca naluc'a pe-a ta cruce cu fiori
Si dau ecului de nópte a mea vóce plangatória.

„M'a chiamatu aice umbr'a-ti, éta-me langa mormentu,
Ah! te scóla, dara scóla, câ te-acceptu cu mare para!
Cadi in bratiile-mi fierbinte cu 'nghetiatulu teu ves-
mentu,
Vin', in farmecu de iubire, sê petrecemu asta séra!

„Vin', de nópte nu te teme si de-alu ei gerosu fiuru!
Câ-ci cu ochiulu teu copila, nóptea 'n dí o vei preface;
Va tacé suflarea rece, demolita de-alu teu doru,
Si simtiendu-te natur'a, va dormi 'nadanca pace!

„Vin', ah! vino, inc'odata sê te stringu la sinulu meu!
Si zefirulu sê se jóce prin cositiile-ti blondine;
Eu c'unu glasu de fericire se 'ntonediu amorulu teu,
Tu sê versi p'amele buze sarutari de farmecu pline!“

De sub cétia iese lun'a si luceferii din nori?
Linu plutescu prin sfere tainici, melodii fermecatória!
Alu meu sufletu langa cruce e petrunsu de dulci fiori;
Si la vócea mea raspunde vócea ei inganatória.

„Ce cutedi tu sclavulu vietii pacea mortii sê profani?
Nu te chiama umbr'a-mi asta-di, sê me plangi cu de-
solare,
Ci s'asculti cum saltu in hore la óspetiele de mani!
Cu rivalulu teu de mana si 'ntr'a lui inbratiasiare!“

Si prin ecuri se lungosce astu cuventu inganatoriu;
Dar in pieptu de-o grea dorere a mea inima se frange!
Si me 'ntorecu la patu-mi jalnicu si din ochiu-mi plan-
gatoriu,
Udu cu lacrimi capetaiulu, pana 'n diori lun'a se
stinge. . . .

Ah, la cea movila négra déca n'asiu mai cugetá,
Ar scapá de lacrimi ochiu-mi si-alu meu sufletu de sus-
pine. . . .

Dar mi apare 'n tóta nóptea lamentanda umbr'a ta,
Eu me scolu din asternutu-mi si nebu nu alergu la tine.
I. Lapedatu.

ADEVERURI MOMENTANE.

— Novela germana. —

(Urmare.)

Apoi s'a ridicatu unu ventu aspru, care a scuturatu crengile arboriloru de picurile ce luciau pe ele, uscandu pamentulu, imprastiandu negur'a, si lasandu locu radieloró sórelui, care luciau acum atátu de frumosu.

Georgin'a statea in ferést'a salonului seu tragandu-si manusile, imbracata in vestminte negre, si cu o palaría micutia. Ea erá ca totu-de-un'a incantatória, si imbracata ca totu-de-un'a fórté bine si gustuosu. Erá cam la 9 óre in ante de médiedi.

Pe strad'a, in capetulu careia erá biseric'a, se ducea capelanulu localu, parintele Amandu, care abié de patru dfile si-a ocupatu postulu de cooperatoru langa parochulu betranu si morbosu alu oresielulu Pirnau, care nu erá capace a implini tóte functiunile.

Georgin'a se ducea in tóta diu'a la biseric'a, unde ea avé unu locu anumitu aprópe de altariu, insemnatu cu numele ei. Ea altcum nu erá ceva catolica buna.

Acum vediendu pe preotulu care se ducea

pe strada in josu, si aducandu-si aminte câ adi se va serbá una misa de repausu pentru imperatorele Franciscu, s'a detiermuru a sê duce la biserica.

Preotulu acest'a portá reverenda alba.

Princés'a chiamá pe camerier'a sa, dîcandu: „eu nu voi se asteptu mai multu, nici am ceva voia mare la preambulare; me ducu la biserica, spune dlui Ergast ca sê me astepte.

— I-voiu spune.

*

In biserica nu erau multi; câti-va economi si câte-va maiestrese. Georgin'a siedea in scaunulu seu de langa altariu.

Altariulu erá auritu frumosu, plinu cu angeri suridietori, de pe cari infrangandu-se radiile sórelui pe pavimentulu de marmore alu bisericeii, faceau o impresiune placuta a supra sufleteloru pie.

Mis'a s'a inceputu, invetietoriulu locului conducea corulu si organele.

Georgin'a citea din cartea sa de rogatiuni, legata cu multa elegantia, inse fara de a simtí ceea ce citea.

Sufletulu ei cuprinsu de simtieminte pie sborá departe, departe. Preotulu si-a intinsu manile sale micutie la ceriu; si a inceputu a se rogá.

Ea s'a desceptatu, si redicandu-se pucinu, si-a pusu manile la olalta, câ-ci s'a spariatu de fantasi'a sa, carea a repit'o din cas'a lui Domnedieu, in casile ómeniloru, si a inceputu a se rogá.

O ce minunatu locu e biserica! minunatu candu sufletulu nostru desbracatu de cele pamentesci, se innaltia câtra lumea cea cerésca, a carei esistintia o simtîmu si trebuie sê o credemu; in biserica e mai aprópe de noi celu mai dreptu si santu preste tóte, aice lucece ceriulu in apropierea nóstra si Domnulu lui redicatu in manile preotului. Inse anim'a pecatósa se infióra de cugetele aceste, câ se teme de apropierea lui Ddieu; anim'a cea pia inca se teme de atotpoternicia lui Ddieu, dar totusi se innaltia câtra ceriu, sciendu, câ parintele eternitátii e si induratu!

Preotulu, — omulu acestu blandu si bunu — si-a sfirsitu rogatiunile sale; jertf'a Domnului erá finita.

Georgin'a a suspinatu adencu, câ a crediutu.

V. Noulu óspe.

Georgin'a s'a rentorsu a casa din biserica si cu ea ceialalti poporeni. Ea priviá mergendu bancele cele verdi din antea caseloru, priviá casele cele pestritie si locuitorii loru, cari o salutau, pana ce a ajunsu la otelulu celu rosu in care siedea, in ferést'a caruia o asceptá Rafailu privindu cu unu dulce surisu totu pasulu ei.

Josu in ari'a casei statea servitoriulu ei si vorbiá cu fét'a de culina; in coridoru camerier'a sa, ordoná florile, ér in salonu o intimpiná Rafailu — voiosu si insufletítu.

In momentulu acel'a, candu ea si-a intinsu man'a lui Rafailu, a simtítu câ mai multu nu lu-iubesce, si câ nici odata nu l'a iubit. Ea a fostu in retacire candu i-a marturisitu câ lu-iubesce. Candu s'a uitatu la elu salutandu-lu, anim'a ei a fostu rece, si a sciutu câ Rafailu mai multu nu i nimicu pentru ea, si câ nici câ a fostu acel'a pre care l'a cugetatu a fi. Ea l'a iubit numai cu puterea imaginarei. Ea nu pôte sê iubescá nimicu — si pe nimene; n'are anima nici simtíri. Cu tóte aceste ea a surisu, ca totu-de-una; nu pentru a mintí, ci pôte din compativire, din rusíne. Inse câtu s'a departatu Rafailu, a suspinatu, si s'a aruncatu pe unu scaunu, voindu a meditá; dar ideile ei a remasu ca ostenite.

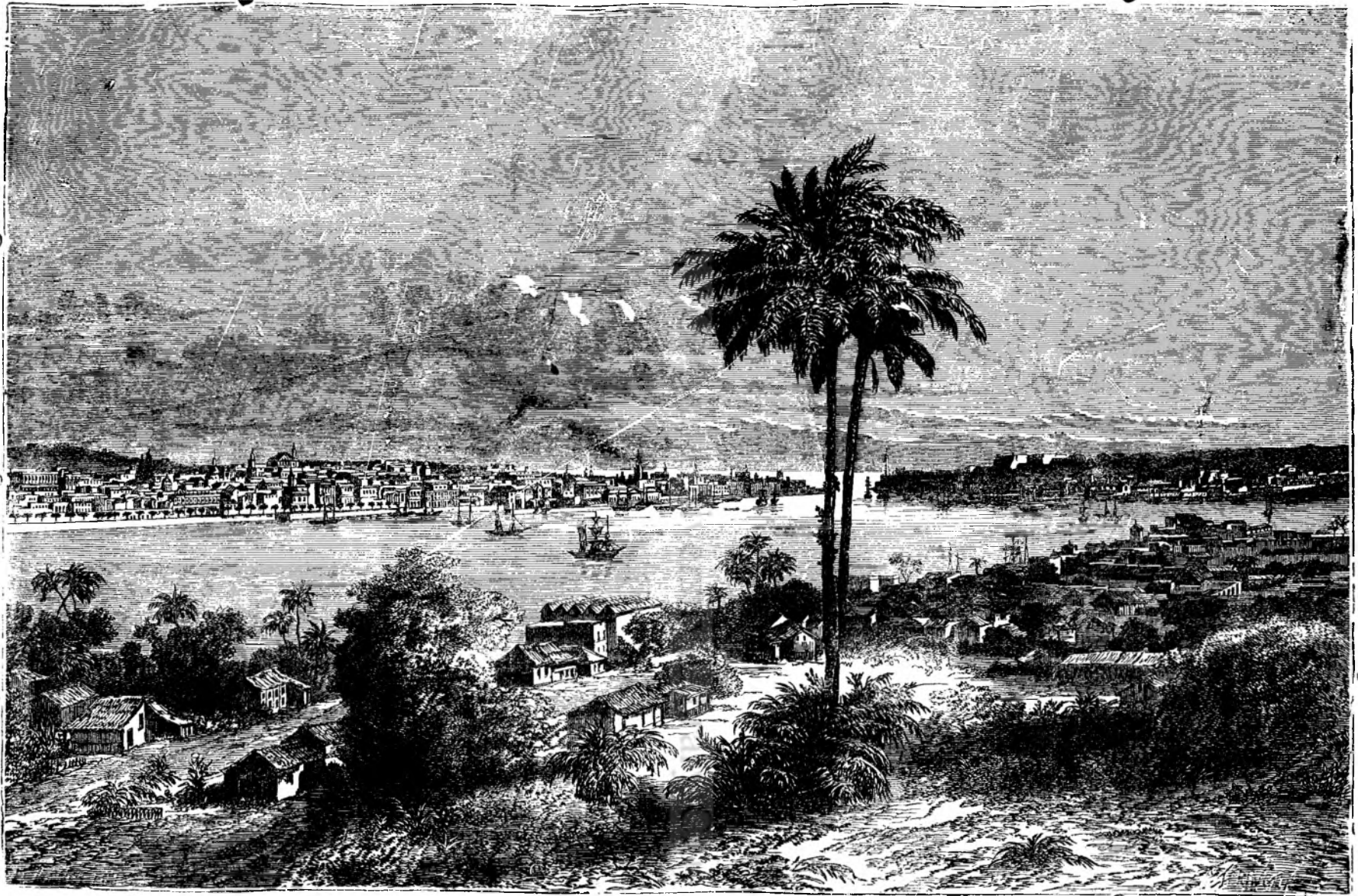
*

Contele Diomedu Eraniciu caletoria prin tienutulu novelei nóstre, si sosindu in Pirnau, s'a dusu la otelulu in care siedea Georgin'a. Rafailu erá chiar la dins'a. Georgin'a se uitá pe ferést'a afara privindu caruti'a care intrá. Contele Diomedu — câ-ci elu erá in carutia — nu erá frumosu, inse erá unu barbatu respectuosu si inca cu puterile teneretiei.

Diomedu a fostu primitu ca unu frate, intimpinatu cu bracie deschise, si sarutatu cu ardóre ca unu amicu de multu doritu.

— Diomedu, bine câ te vediu. Apoi au urmatu presentatiunile. — Rafailu conversá cu Diomedu precum converséza ori si cine la prim'a intalnire — fórte amicabile, fórte curtenitoriu. Contele Diomedu erá unu polonu, imbracatu in costumulu natiunалу, cu o fatia seriósá, cu peru taiatu scurtu, cu o barba désa cu ochi luminosi, din cari inse straluciá unu spiretu infocatu. —

Rafailu n'a simpatisatu nici decâtu cu Diomedu. — Acest'a conversá cu atâta veselía si libertate cu Georgin'a, încâtu Rafailulu a fostu silitu a deduce câ elu este amantulu ei, si cu-

HAVANA, CAPITAL'A INSULEI CUBA.

getulu acest'a lu-superá; ér Georgin'a se bucurá fôrte vedindu veselfa lui Diomedu, si discursá cu elu intr'unu modu esaltatu despre suveniru si lucruri, cari Rafailu nu le pricepea de locu.

Cugetandu dar Rafailu câ presinti'a lui ar fi neplacuta atátu pentru Diomedu, câtu si mai multu pentru Georgin'a, a voitu a se departá, inse ea nu l'a lasatu, si asié erá silitu a remané pana dupa cina.

Câ-ci s'a departatu Rafailu, indata a pasítu Georgin'a langa Diomedu si punendu man'a sa in man'a lui, a inceputu alu studíu cu o privire cocheta.

— Asié, acum suntemu singuri, dîse ea, si a saritu câtra elu, asié precum a facutu acést'a candu l'a intimpinatu, si l'a cuprinsu cu bratiulu seu ca o sora . . . . apoi a risu impreuna.

— Iubesti Dta pe tenerulu acest'a frumosu ? o intrebà Diomedu.

Ea s'a miscatu ca sperziata la intrebarea acést'a neasceptata, apoi au dîsu suspinandu: „nu“, si intorcandu-se cu iutiéla câtra feréstá, o deschise, si a inceputu a se jocá cu margelele de pe grumadiulu seu.

— Esti óre fericita ? o intrebà mai departe Diomedu, asiediendu-se langa ea in ferést'a deschisa, ce erá facia cu muntii tienutului. Diomedu a trebuitu sê o iubésca fôrte — erá ceva in tonulu lui, ce provinea numai din anima. Georgin'a aruncandu o privire a supra lui, si-a intorsu privirea câtra ceriu, de unde straluciá lun'a printre negur'a alba, ce undulá pe virfulu muntiloru inalti. — Eu nu sciu déca lu-iubescu dîse ea, daru Dta lu-iubesti ?

Fati'a lui Diomedu a galbinitu, si la radiele lunei se vedea a fi asemenea icóneloru de pe morminte. — Eu sum fôrte nefericitu, fu respunsulu lui dorerosu.

— O! suspiná Georgin'a plina de compatimire, cuprindiendulu de nou cu bratiele sale. Dta scii, câ noi nici odata nu ne-amu iubit, precum se iubescu cei neesperti, adeca tenerii nebuniti de amorulu celu d'antâiu; ei ne-amu iubit ca sora si frate, si scii câ la ultim'a nóstra intalnire amu promisú câ asié, si nu altcum ne vomu iubi, pana la mormentu. Si eu am tienutu cuvintulu meu. Anim'a si epistolele mele nu potu marturisí câ-ti dîcu neadeverulu; inse de unde aceste cuvinte reci ? Acum suntemu la olalta spune ce doresci !

— E bine, dar nu aice, nóptea e frumósá, dar rece, nu te temi de frigú ?

— Nu, eu nu me recescu nici odata a dîse

Georgin'a ridiendu. Mi ieu paletónulu, apoi sê mergemu.

Ei s'au dusu afara in nóptea inundata de negura. Georgin'a invelita cu paletónulu seu largu desu si argintiu brunetu, ér contele Diomedu in vestmintele sale négre si cu o caciula négra pe capu.

Erá o nópte fôrte frumósá. Georgin'a si Diomedu aceste dóue figure pitoresci se duceau bratiu de bratiu preste oresielu, luandu calea de câtra muntii. Giuru impregiuru erá unu cercu de munti inalti, cu arbori mari tufosi, carii se redicau in inaltíme cu crangile lorú crescute crucisiu curmedîsiu, facendu o umbra misteriósa. De la pamentu pana la ceriu undulá o negura désa alba. Pe ceriu straluciá lun'a plina si luminósá.

Nóptea sonora, erá misteriósa, si totusi asié de singuratica. Diomedu a enaratu amorulu seu nefericitu; — si in fine dîse cu unu tonu linu alu dorerei adance: sê nu dai unu intielesu sinistru cuvinteloru mele, Georgino, amorulu meu nefericitu nu e novela inchipuita. Amorulu meu e unulu din acele dulci melancolii, fara care viéti'a ni se pare a fi urita neplacuta. Cine a invetiatu a cunósce dorerea cea adevérata, aceliua suvenirea trecutului totu de un'a i va fi dorerosá, acel'a nu va simulá dorerea, ca sê apara necasitu in antea amiciloru sei.

— O! anim'a mea sufera de dorere adanca si adevérata, sufletu-mi recnesce ca o leoia, care a perdutu fiii sei. Eu in desperare de amorulu meu nefericitu am mersu pan'acolo, câ me rogam ca unu copilú de Ddieu, sê mi dee poteri, a nu meditá nici odata, a nu cugetá la nimicú ! Apoi am simtítu, cum si-intinde nebuni'a ghiarele sale, si atunci numai atáta potere mi a remasu, ca sê cugetu, câ: ori voiu morí, ori voiu nebuní.

Ea nu l'a mangaiatu, a sciutu, câ in amoru se da numai o mangaiere; anim'a ei a fostu cu multu mai rece, decátu sê-i dee mangaiere, s'au dusu dar totu mai de parte tacandu.

— Dar Dta Georgino . . . ? intrebà in fine Diomedu. Ea a statutu, si din ochii ei mari, intunecosi stralucea o dorere secreta.

— O! eu ? dîse ea cu unu tonu ageru, petrundietoriu — eu sum nebuna, adi deminétiá inca nu me simtiam asié, acum inse me cunoscú; pana ce te plangeai mi-a venitu in minte starea mea presinta. Eu credu, — Diomedu — si acést'a e iufricosiatu — eu — eu sum o muie-re simpla si debila.

— Georgino !

— Poti Dta sê cugeti la o legatura cu unu

preotu? întrebă ea cu o iutiéla voindu a se aretá cá ride.

— Oh Georgino! Dta iubesti unu preotu?

— Ferésca Ddieu. Inse eu cugetu cá óre fi aru mare pecatu acést'a? De buna séma e unu amoru cu totulu onestu . . . . . adeca a se-duce pe unu preotu pan'acolo, cá sê-si uite pe Ddieulu seu, — a impartî anim'a lui alu infermecá, séu altu asemenea ceva . . . . acést'a trebuie sê fia frumósá! Óre pecatui-asíu eu atunci?

— Eu nu sciu, — dîse contele Diomedu. Eu sciu numai atâta, cá vedu si esperiezu cumca Dta nu vei poté deoblegá nici odata o anima credinciósa.

— Cuguti? întrebă ea zimbindu si clatindu din capu. Mai cá asié cugetu si eu. Apoi standu in locu, si strangandu ageru man'a lui Diomedu, a strigatu: Óre iubescu-lu eu?

— Acést'a ar fi de la Dta o nouitate, surise elu tristu.

Ei s'au rentorsu pe drumu in josu, tremurandu de negur'a umeda.

— Dta esti unu impertinentu! dîse Georgin'a ridicndu, si éراسi erá vesela.

— Dta ai dreptu, eu sum selbatica, eu sum selbatica! Derideti-me si me defaimati, tractati cu mine ca si cu o emancipata, aveti dreptu la acést'a, cá eu sum selbatica. Totusi câte o lata cugetu, cá asiú poté sê fiu asié de blanda si liniscita, si in eternu fidela pe peptulu unei fiintie, inse — eu n'am anima. Eu sum selbatica. Fidelitate! Intielegi cuvintulu acest'a? scii Dta sê fii fi lelu?

— Fidelitatea se finesce numai la mormentu! dîse dupa o pauza contele Diomedu.

— Asié dar eu nici cá am traitu pan'acum? se infruntá ea insasi. Voi barbatiloru aroganti, cu amorulu vostru adeveratu, eternu, ati fi óre voi atátu de mari maiestri, încátu eu sê nu ve pociu ajunge? strigá ea ridiendu tare — si echoulu i-a repetítu cuvintele.

VI. Intristatiunile óuénimei.

Contele Diomedu a plecatu, ér Rafailu resufflá mai usioru; elu iubiá pe Georgin'a cu atátu mai tare, cu cátu mai adeseori se temea cá o va pierde.

Amorulu acest'a a cuprinsu intréga viéti'a lui tenera, in acestu amoru si-a asiediatu elu tóte sperantiele din viitoriu . . . . O! omulu teneru totu-de-un'a e gata a crede in eternitate.

Contele Diomedu s'a dusu si tóte au remasu in linisce tocma ca mai ante, tóte, inca si princés'a Georgin'a; ea n'a conturbatu mai mul-

tu pe oresieni cu toiletele sale, cá-ci acum au cunoscutu toti cele trei vestminte de véra ale ei.

Insusi si parintele Amandu a vedíutu acum cele trei toilete, si s'a dedatu cu princés'a atátu frumósá, atátu de placuta. . . . . Elu se bucurá de totu ce erá frumosu si natiunalu; elu erá unu barbatu bravu si preotu credinciosu. L'untrulu lui a remasu neatinsu — nu dóra pentru cá elu n'aru fi avutu unu simtiemintu pentru totu ce erá frumosu, ci pentru aceea, cá a fostu totu-de-un'a piu; acum in anii copilariei sale i placea ingenunchiá in antea icóneloru sante si a meditá despre viéti'a pie a santiloru preoti.

Intr'o dî a teneretiei sale — fiindu a casa la parintele seu, care a fostu invetiatoriu comunalu — intr'o frumósá de domineca, candu tenerii si fetele se petreceau jocandu sub arborele celu mare din capetulu satului, preamblandu-se elu intr'acolo si privindu apusulu maretíu a sórelui, l'a cuprinsu o dorere copilerésca, — o intristare, cá pentru ce nu e si elu asié veselu precum ceialalti teneri, pentru ce nu iubesce si elu baremu o fiintia?

Intre cugete ca aceste a ajunsu pana la midiloculu satului, si a statutu in antea crucei, carea erá infrumsétiata cu icóne frumóse micutie, intre care erá un'a pictata póte de o mana desterá, care infaciosiá unu copilu ce rupe rose, cu inscriptiunea: „mai voiosu spinii cu tine dulce Isuse!“ In momentul acel'a a recunoscutu chiamarea ce i dictá in anim'a sa plina de iubire si curata de tóte patimile, si a urmatu ei. Apoi s'a facutu si a remasu preotu.

Elu a convenitu cu frumós'a princesa de vreo dóce-trei ori, cá insasi l'a chiamatu la sine, avendu de a vorbí cu elu despre casuri de despartíre; in fine a mersu apoi si nechiamatu. — Georgin'a jóca atátu de placutu pe fortepiano, si vorbiá atátu de rapitoriu si plinu de spiretu, precum bietulu si invetiátulu capelanu n'a audítu a vorbí inca nici odata vre o muiere. Elu uitá tóte, candu erá in giurulu ei, si se tradiá numai candu vinea Ergast, de care inse nu-i placea de locu.

Parintele Amandu o cunoscea pe Georgin'a acum de 14. dfile. Erá o dî pe carea a promisú Georginei, cá i va duce o tragedía grecésca — unu opu care in sine luatú pentru o muiere vesela avea pucinu pretiu, si in care indata in esordiu se legá de stanci unu dieu grecescu, si se batea infricosiatu.

(Va urmá.)

SALONU.

Adunarea gen. a Asociațiunii trans.

I.

Siomcut'a-mare 10 aug. Scriitoriul acestor sîre în adunarea de la Gherl'a a Asociațiunii transilvane a fostu unulu din aceia, carii au votatu si a susținutu, ca adunarea în anulu acest'a sê se tiena la Siomcut'a, si acêst'a a nume din caus'a, ca si romanii din aceste parti sê pîta participâ cu mai multa usiorintia. Cu placere marturisimu, cã nu ne-amu insielatu în acceptãrile nîstre, cã-ci inca în presêr'a adunarii pe stradele romantice Siomcute undulã o multîme de ôspeti, adunati din tôte partile Selagiului si din comitatele Satumare, Maramuresiu, Doboc'a si din alte locuri a le Transilvaniei.

O bucuria sincera causã intregului publicu adunatu acea scire placuta, cã binemeritul nostru barbatu dlu Georgiu Baritiu a sositu la Siomcut'a, pentru a participâ si dsa la acêsta adunare.

Erã o placere a vedê, cum ôspetii se adunau din tôte partile, cum cunoscutii si amicii vechi se intelnira aici dupa unu restimpu îndelungatu. Am fostu martorulu intelnirii a doi ômeni, cari nu se vediusera de 30 de ani.

Intre ôspeti poturamu salutã si pe dsiôr'a Dunc'a, venita din departare a nume sê asiste la acêst'a serbatîria natiunala; pe dlu dr. Ioanu Ratiu cu incantãtîrea-i socia, — pe domnii canonicii Mihali, Biltiu, pe dnii vicari Coroianu si Pavelu, si pe alti barbati stimati.

În presêr'a adunarii o mare parte din ôspeti se adunã în ospetari'a improvisata la pretoriu si petrecû la olalta în conversatiuni viala pana tardîu.

Era astadi deminêti'a la 7 ôre ne-adunaramu cu totii în beserica, pentru invocarea spiritului santu.

Terminandu-se mis'a, la noue ôre publiculu intregu se adunã în frumós'a sala a pretoriului, unde la propunerea dlui vicariu Pavelu se proclamã o comisiune, carea invitã pe presiedinte la adunare.

Peste cãte-va minute sosî presiedintele, onorab. domnu V. L. Popu si ocupandu-si scaunulu între urãrile de „sê traiêsca“ ale publicului, deschise adunarea prin o cuventare frumósã.

Apoi proclamã de notari ai adunãrii pe Domnii Iustinu Popfiu, dr. Ioane Nichita si V. Dragosiu.

Notariulu dlu Iustinu Popfiu cetî trei telegrame salutãtîrie. Unulu de la junimea romana din Pest'a, — altulu de la dlu I. C. Dragescu din Turinu, — si alu treile de la dnii Antonelli, Codru si Densusianu din Fagarasiu. Dupa fia-care adunarea strigã: Sê traiêsca!

Finindu-se aceste, dlu Vasiliu Buteanu salutã adunarea în numele opidului Siomcut'a, — era dlu v. capitanu St. Filepu în numele districtului Cetãtii-de-piêtra.

Atunci urmara reporturile secretariului, alu bibliotecariului si alu cassariului, — si se alesera comisiunile indicate în program'a siedintieloru, care s'a publicatu si în fói'a acêst'a,

Urmara disertatiunile. Presiedintele anunciã, cã sunt cincî insi inscrisi, a nume dnii Baritiu, Rusu, Vulcanu, Popfiu si Buda, de ôre-ce inse nu se pôte constatã

cu positivitate ordinea insinnãrilor, rîga adunarea, ca acêsta sê decida a supra ordinei.

Intregu publiculu, dimpreuna cu cei insinuatî, strigã în unanimitate: Baritiu! Baritiu!

Si veteranulu nostru barbatu a pasîtu pe tribuna dar cãte-va mominte nu potû sê vorbêsca de urãrile si aplausele entusiastice si frenetice, cari nu mai voiau sê incete. În fine valurile se liniscira, si oratorulu incepû sê ni vorbêsca — intocmai ca totu-de-un'a — frumosu, practicû si instructivû despre crescerea femeiloru. Discursulu fu ascultatu cu multa atentiune, si în multe locuri salutatu de aplause entusiastice, — în fine dlu Baritiu incheiã între urãrile cele mai sincere si sgotmôtose.

Atunce la dorinti'a publicului luã cuventulu redactorulu acestei foi. Nu e loculu în fói'a acêst'a, pentru ca sê relatãmu de entusiasmulu publicului, care urmã crescandu sub decursulu vorbirii dlui Iosifu Vulcanu, — ci numai simplû recomandãmu cetitîriiloru si cetitoriloru acestei foi sê cetêsca acestu discursu, care credu cã se va publicã si în fói'a acêst'a. (S'a inceputu în nrulu presinte. Redact. inter.) Dlu Vulcanu vorbî despre caracterulu poporului romanescu în poesi'a populara.

Abiê finî, publiculu chiamã la tribuna pe dlu Iustinu Popfiu, carele vorbî despre importanti'a limbei romane. Dlu Popfiu, cunoscutu inca din adunãrile trecute ca unu oratoru escelintu, si de asta-data secerã cele mai vii aplause din tôte partile.

Observu în fine, cã la siedinti'a acêst'a a asistatu o multîme de dame, cari ascultara discusiurile aceste cu multa placere.

Dupa aceste siedinti'a se redicã la o ôra dupa miêdia-di.

La 2 ôre inteliginti'a romana din cetatea de piêtra dede unu banchetu stralucitu în localitatea de vêra improvisata în pretoriu, la care fura invitate vr'o dîuesute de persône. Cu asta ocaziune se inchinara mai multe toasturi. Dlu presiedinte inchinã toastulu primu pentru imperatulu, — dlu V. Buteanu portã unu toastu pentru dlu presiedinte, — dlu prot. V. Popu redicã pocalulu intru sanetatea dlui Baritiu, — dlu Baritiu pentru locuitorii din districtulu cetãtii de piêtra, — dlu dr. Ratiu pentru vîtoriuulu romanismulu, — dlu Medanu pentru comitetulu Asociațiunii, — dlu I. Vulcanu pentru poporulu romanu, — dlu Cucu pentru dsiôr'a Constanti'a Dunc'a etc.

S'a ivitu si o scena comica. Dlu Vasiliu Dragosiu luã cuventulu si dîse cam aceste: „Candu jupanês'a „Federatiune“ a botezatu districtulu acest'a, dandu-i numele de „tiêr'a mamaligariloru“, — si badea „Gur'a Satului“ a asistatu la botediû ca nanasiu. De ôra-ce acuma „Gur'a Satului“ e între noi sê cuvine sê ospetãmu pe nanasiulu nostru. Dinsulu a scrisu a de una-di, cã va vini în tiêr'a mamaligariloru ca sê mance mamaliga cu compotu de porumbrele. Deci iubite „Gur'a Satului“ éta si aducemu mamalig'a oftata, — si ceremu scusele nîstre, cã nu-ti potemu servî cu porumbrele, cã-ci acele nu s'au coptu inca!“ Apoi desvell unu blidu de mamaliga si între aplausele celoru de fatia imbiã pe redactorulu „Gurei Satului.“ Dlu Iosifu Vulcanu, frapatu de

totu prin acésta gluma, respunse si multiamî numai decâtu prin unu toastu umoristico-satiricu, primitu cu aplause si dîse între altele: „Intru adeveru, dloru, vi s'a facutu nedreptate, numindu-ve districtulu tiér'a mamaligariloru, candu dvóstre nici nu aveti mamaliga, ci — tocana. Sê traiésca dara tiér'a tocanariloru!“ (In Cetatea de piétra mamalig'a se numesce tocana.)

Siomcut'a-mare 11 aug. deminét'i'a. Vinu a continuá reportulu meu despre cele petrecute dupa banchetulu de eri. Dorere, tempulu n'a fostu favorabilu, si inca la finea banchetului incepù a ploá inectisioru, si acésta ploá durá pana sér'a la siepte, candu ceriulu se mai inseniná nitielu. Tempulu ploiosu ne sili dara sê petrecemu órele mai pana sér'a între pareti, in odâi.

Sér'a la 9 si jumetate, candu intrai in sal'a cea mare a pretoriului, aceea erá indesuita. Unu publicu fórte numerosu de ambele secse amplù tóte unghiurile salei. Anim'a-mi palpitá de bucuría, candu aruncai o privire a supra acestei cunune frumóse. Ací vediuu repesintata ca in o ghirlanda gratíosa florile Cetátii-de-piétra, ale Selagiului, Marmatfei si Satmariului, — din Transilvani'a asísdere poturamu salutá câte-va. Onorabilele cetitórie ale acestei foi de siguru voru dorí sê affe cari au fostu reginele balului? Mi-am si propusu sê fiu gata cu respunsulu meu la acésta întrebare, — si de óre-ce eu n'am onóre a cunósce decâtu numai pucine dintre domnisiórele presinte, me rogai de unu june cunoscutu alu meu, sê-mi insemne numele celor mai frumóse. Dinsulu mi-promise, cá va face ast'a, dar pan' acuma nici cá-lu mai vediuu. Pe semne nici dinsulu n'a potutu alege dintre atâte frumóse pe cea mai frumósa; séu, ce este si mai probabilu, dinsulu intru adeveru si-a gasitu una „cea mai frumósa“, — si in giurulu acesteia si-a uitatu promisiunea si lumea tóta. E bine, amabile cetitórie, permiteti-mi sê vi spunu numai, cá vedindu atâtea gratíose copile romane adunate la olalta mi-saltá anim'a de placere. Numai un'a nu mi-a placutu, cá dinsele conversau pré multu ungresce. Unu institutu de crescere pentru fetele romane in aceste parti este de suprema necesitate.

Intr'aceste music'a suná, si se invérti „hor'a fra-tièi“ pe pamentulu bucuriei. Alu treile dantiu a fostu „chiorén'a.“ Aseptam cu nerabdare sê se incépa. In urma musicantii intonara si peste câte-va minute junele parechi executara acestu dantiu frumosu in midiloculu unui entusiasmu nobilu. Afara de „Chiorén'a“ se mai jocara si alte dantiuri natiunale, precum „Hatiegan'a“, — „Roman'a“ si altele.

Petrecerea decurse cu multa vioiciune si durá pana deminét'i'a la siepte óre, candu apoi se despartíra toti, ducandu cu sine cele mai scumpe suveniru. Dar s'au întemplat si óresi-cari pagube. Precum observai, câti-va juni si-au pierdutu — anim'a. Nu e mirare acolo, unde a fostu atátu de multe june rapitórie de anima.

Cu unu cuventu balulu a reesítu fórte splendidu. A participatu cam la 5—600 de persóne, ceea ce mai alesu la inceputu causá in sal'a de dantiu multa lipsa de locu. Venitulu curatu, precum audíramu, se urca la 300 fl.

Siomcut'a-mare 11 aug. dupa miédia-di. Siedinti'a a dóu'a se incepù astadi deminét'i'a la 9 óre in presinti'a unui publicu mai micu decâtu eri. Mai antáiu se continuara disertatiunile. Dlu secretariu Rusu, ace-

stu barbatu erudit, delectá publiculu cu o disertatiune istorica, — si in urma dlu Al. Buda vorbí despre scólele poporale, — ambii între aplausele publiculu.

Apoi urmara reportele comisiuniloru esmise in siedinti'a de eri. Adunarea primí tóte propunerile in unanimitate.

Dintre aceste propuneri amintimu ací unulu. Comitétulu instituitu pentru fondarea gimnasiului din Seini, intr'o siedintia a sa, tienuta nu de multu a decisu infintiarea unei loterii cu o suta de mii de losuri in favorulu gimnasiului proieptatu, fia-care din aceste losuri va constá 3 fl. Comitétulu numitu cerù dara spriginulu moralu alu Asociatiunii in afacerea acést'a, — ceea ce se si acceptá.

Alta propunere fece dlu Iosifu Vulcanu, ca in viitoriu si femeile romane sê póta fi membre partinitórie ale asociatiunii, care asísdere se primí.

Dlu Iustinu Popfíu propuse de membru onorariu pe invetiátulu profesoru de limbele romanice in Vienna, dlu dr. Musafia, — carele fu aclamatu numai decâtu.

Dlu Iosifu Vulcanu facù motiunea, ca Asociatiunea prin comitétulu seu sê céra de nou voi'a guvernului pentru numirea dloru Hajdeu si Urechia de membrii onorari. Propunerea se primí.

Urmandu a se defige loculu pentru viitórea adunare generala, dlu vicariu Pavelu invitá Asociatiunea in Sigetulu Marmatiei, — inse dupa óresi-care obieptime, si la propunerea dlui Baritiu se primí Naseudulu, — punendu-se terminulu pe 8 aug.

In urma dlu presiedinte incheiá adunarea prin o cuventare potrivita, apoi siedinti'a se incheiá, cantandu-se: „Descépta-te Romane!“ Si membrii se despartíra — pana la revedere la Naseudu.

In asta dí o mare parte dintre membrii fura invitati la prandiu in diferite locuri. Noi dimpreuna cu vro 30 luaramu parte la més'a ospitala a dlui deputatu profotiscalu Vasiliu Buteanu. Sub decursulu prandiului domnulu casei portá primulu toastu intru sanetatea ilustrului barbatu d. Georgiu Baritiu.

Siomcut'a-mare 11 aug. sér'a. Sub impresiunea unui víu entusiasmu víu sê scriu aceste síre. Chiar acuma sosí din conferinti'a literaria-musicala, tienuta in sal'a cea mare a pretoriului. Anim'a mi si acuma palpita inca de bucuría, — spiritulu meu si-acuma plutesce pe plaiulu unei fericiri divine, — si manile mele si acuma totu tremura de aplausele cele multe.

Conferinti'a se incepù dupa miédia-di la 6 óre. Dsiór'a Dunca condusa pe tribuna de unulu dintre arangiatori, fu primita cu aplausele indelungate. Apoi incepù sê vorbésca despre marea cestiuina a femeiloru, si vorbí o óra si jumetate, fiindu ascultata pana 'n fine cu cea mai incordata atentiune, si aplaudata a dese ori. In urma, la finitulu discursului, incantatórea dómna Emilia Ratiu n. Orghidanu soci'a dlui dr. Ratiu pasí la tribuna si i predede unu frumosu buchetu. Ar fi greu a descrie efectulu ce a produsu dsiór'a Dunca cu discursulu seu; ajunga a spune, cá in tóta sal'a n'a remasu nici o mana, carea n'ar fi aplaudatu. Intru adeveru dsiór'a Dunca a nimeritu fórte bine loculu unde sê vorbésca pentru prima-óra câtra sororile sale de dincóce de Carpati. Chiar acuma audiu cá dsa mane va plecá in Sigetulu Marmatiei, pentru ca sê tienia si acolo conferintia.

Dupa o pauza de unu patrariu de ora se incepu concertulu. Mai antâiu corulu cantâ „Mersulu lui Ian-cu“, — apoi dlu O. Buda esecutâ pe fortepianu câte-va piese, si fu aplaudatu, — dlu Badila din Clusiu ne incantâ cu violin'a sa si escitâ cele mai vii aplause, — dlu Vulcannu declamâ intre cele mai frenetice aplause câte-va poesii de ale sale, si escitâ unu entusiasmu atâtu de mare încâtu la dorintia comuna fu silitu a repetâ câte-va strofe, — apoi dsiór'a Dunca ne surprinse cu unu canteu si fu multu aplaudata, — dlu Badila mai esecutâ o piesa romanésca, éراسi víu aplaudatu, — si in fine corulu incheiâ sér'a cu „Descépta-te Romane!“

Dupa acést'a multi ne adunaramu in ospetari'a cea mare si petrecuramu la olalta pana tardíu. Escursiunea proieptata pe mane din caus'a plóiei nu se va tiené.

Incheiu aceste síre multiamindu connatiuniloru nostri din acestu orasiu si districtu pentru primirea ospitala.

Sub decursulu banchetului dlu Alesandru Popu a cercelatu la mésa o lista, pe care s'a adunatu 163 fl. pentru monumentulu lui Andreiu Muresianu.

Unulu din vecini.

CE E NOU?

△ (*Adunarea As. trans. de la Siomcut'a.*) Cu o placere deosebita incunoscintiámu pe on. nostri cetitori, câ adunarea As. trans. de la Siomcut'a a fostu una din cele mai cercetate si interesante. Nu esagerâmu afirmandu, câ a fostu unica — considerandu impregiure-rile de acolo. Nici la o adunare tienuta pana acuma nu s'au cititu atât discurse interesante ca la cea de estimpu; nici la o adunare n'au fostu mai multe de vedutu si de audítu ca la acést'a. Cu unu cuventu, câti au participatu, s'au rentorsu fórtie multumiti. De vomu aminti inca nesuinti'a si ospitalitatea Chioreniloru si deosebi a Siomcuteniloru, dovedita câtra óspetii numerosi, trebuie sê ni espirâmu recunoscintiele nóstre fratiloru de acolo. — In numerulu de adi, unulu din on. corespondinti ni vorbesce despre decurgerea adunârii As. trans. mai in detaliuri, nu ni remane alta decâtu sê mai repetîmu bucori'a nóstra si, sperâmu a intregului publicu romanu, nutrindu-ne o dulce sperantia, câ in venitoriu vomu avé ocasiune destula a vedé suplenite cele neglese din trecutu. Déé Domnedieu!

△ (*V. Ubrik si scrieterii*) Nime in lume nu a devenitu asié de iute cunoscutu in tóte partile lúmei ca V. Ubrik. Tóte diariiele se ocupau de dins'a. Ba, ce e mai multu, la o septemana — mai alesu in orasie mari — se poteau vedé placate, care de care, mai mari si mai multu pronunciatórie si cari vesteau invitâri de prenumeratiuni la foie, cârti, piese teatrale, brosiure etc. Intr'adeveru si urmara apoi piese gatâ ce represintara scandale care de care mai mari din claustre. Mai multe dintre aceste scrieri trecu peste regulele cuvintiei, inse poporului i placu, care atítiatu apoi striga nu gur'a mare: „josu cu Iesuitii, josu cu Calugaritiele. — In Gratz de curendu a fostu o adunare poporala, unde multímea nu mai voiâ sê incete asemene cu eschiamatiuni.“ Despre caus'a calugaritiei V. Uericu asta data numai atâta amintimu, câ procesulu decurge si se facu tóte; ca misielielle sê vina la lumina.

△ (*Unu redactoru.*) Ese o foia germana cu titlulu „Bernburger Zeitung.“ Redactorulu acestui diariu e

singuru fara nici unu colaboratoru. Elu scrie tóta foi'a, elu o culege si elu o tiparesce. — Candu nu are tempu sê serie, atunci concipiedia si culege totu de odata. Dîlele trecute, avendu sê mérga la o adunare in Vien'a, a cerutu scusele publicului, ca sê fia cu indulgentia pe o septemana, candu apoi éra va edá foi'a sa.

△ (*Regin'a Portugaliei*) a petrecutu câtu va tempu in Vien'a, éra dîlele trecute a plecatu de acolo. In Roman'i'a libera inca se facu pregatiri, pentru primirea Majestâti sale.

Literatura si arte.

△ (*Principiulu unitâti in Istoria.*) Discursu rostitu la Universitatea din Iasi de A. Vizanti, licentiatu in filosofia si litere, profesoru suplinitoriu de istori'a si literatur'a romana etc., membru alu academiei matri-tense. O brosiura de 30 pagine dedicata Dlu Vergolici. (Con. lit.)

△ (*Surise si Suspine*) e titlulu unei cârti de poesii de Dlu Ioanu Ganescu esita de sub tipariu in anulu acest'a. Nu ni s'a tramisu.

△ (*„Acte sinodali.“*) M. Onorab. Dnu I. M. Moldovanu face cunoscutu câ „Actele sinodali“ au esitu de sub tipariu in septemanele trecute si câ pana la finea lúnei curinte toti prenumerantii lu-voru primi.

Din strainetate.

△ (*Unu calugaru care nu se lasa.*) Ludovicu Steub in opulu seu „Culturbilder“ eneréza multe istorióre in-template intre zidurile claustriloru. Amintesce despre o calugaritia, pe carea colegele sale o torturau, pentru câ éra pré buna fatia cu cersitorii, éra pe unu calugaru cu numele Gscholt Stennosu din claustrulu franciscaniloru din München colegii sei lu-pedepsira, pentru câ elu nu potea suferí pe cei fatiarnici. Acestu calugaru s'a insielatu in amorulu seu, si cugetendu câ in singuretate se va aflá mai bine, va poté despretiuf lumea si va poté uitá pe perfid'a sa amoresa a intratu in claustru. Abié a intratu in cell'a sa, abié a venitu in coatin-gere cu colegii sei, indata a observatu, câ acolo nu e acelu santuaru care se díce a fi; a observatu câ lumea din afara, cu nenumeratele ei neplaceri, e cu multu mai buna decâtu cea inchisa, unde multe lucruri sub masc'a pietâti sunt cele mai scandalóse. Elu nu si-a ajunsu scopulu de a-si sacrá studiiloru viet'i'a, nu câ-ei colegii sei lu-ur'au si lu-persecutau, totu mereu se cugetau cum sê-lu prindia in cursa. Li-au si succesu apoi cu ocasiunea unei serbatori candu calugarulu a predícatu pré liberalu. Ast'a a fostu destula cauza, ca sê-lu judece la o temnitia câtu de grea. Calugarulu Stennosu éra unu barbatu plinu de spiritu cu o anima culta, afara de acea érá si tare corporalmente, — nu s'a lasatu a fi ingropatu de viu; nici unulu nu a avutu curagiulu alu prinde sê lu duca cu fórti'a. Atunci colegii sei au amutiatu canii claustrului a supra lui, cari apoi l'au sdrobitu cu totul de nu a mai avutu putere. Dupa ce a fostu invinsu de animale, fu dusu mai mortu in temnitia unde s'a chinuitu siese ani, pana in fine rumpendu-si vinele a voitu sê faca capetu vietiei sale. Candu érá de jumetate mortu, colegii lui l'au eliberatu si au chiamatu medicu. Morbosulu inca a avutu atâta putere sê-si mai deschida ochii inca odata si sê díca; „m'am omoritu eu pe mine insu-mi, deóra-ce ei numai m'au jude-

catu la mórte, dar nu au avutu puterea d'a me omóri de odata", apoi a moritu. Mediculu a priceputu multu din cuvintele morbosului, a si spusu la multi, dar erá tempu candu tribunalulu mai iute ar fi potutu strabate in ceriu decátu in cutare-va claustru.

= (*O resbunare*) Unu barbatu erá fórte bunu amicu cu amantulu femeii sale; acest'a fiindu unu escelentu musicantu incantá in acela-si tempu si anim'a sociei si a sociului. Barbatulu vediendu-se nenorocitu combiná unu micu planu de resbunare. Elu sê duse la musicantu. Se prefactú cá nu scie nimicu, vorbindu despre tóte; pe nesimtíte music'a fu pusa pe tapetu; amantulu se asiedia la piano si se puse a cantá bucata sa favorita din opera Otelo. Este unu ce de mirare dîse acest'a; nici o data nu vei putea crede cá nu voiu avea trebuintia de-a te uitá la clape pentru a ajunge la atáta justetia si abilitate. „Nu credi! Vei vedea indata. . . In acestu tempu, esecutantul, nici nu sfersí vorb'a, si inchise ochii continuandu variatiunile sale languróse. Momentulu resbunarii sosise. Barbatulu, printr'o miscare esecutata intr'unu modu fórte dibaciu taiá cu fórfecile nasulu nenorocitului amantu.

= (*Consecintiele perului falsu.*) Foile din New-Castelu anuncia cá in acestu orasiu a muritu o juna féta in urma unei bóle comunicata prin perulu celu falsu ce portá, care erá, fara indoiele, compusu din peru taiatu de la persóne mórte in spitalu de vr'o bóla teribila, si pe care ómenii stabilimentului (lucru este notoriu) n'au avutu cátu-si de pucina rusine de a lu-vinde fabricantiloru de peru. (A. D.)

△ (*Espusetiune de copii mici.*) In North Woolwich a fostu o espusetiune de copii mici. Patru sute de mame s'au infatisiatu cu copiii loru. Intre copii au fostu gemeni de trei (unu fiu dóue fiice), mam'a astoru copii a dobenditu gratificatiunea regéscá. Multe mame fura respinse din partea comisiunei, pentru cá fiii loru nu fura provediuti cu tóte calitátile. Ast'a firesce, a facutu impresiune rea in mamele iubitorie, cari si-tieneau copiii loru de fórte frumosi.

△ (*Din'a bataliei.*) Frumós'a si incantatóri'a domnisióra Marcovicu cu totu dreptulu póte fi numita Die'a bataliei. Acéstá frumósa domnisióra a farmecatu animele totoruru juniloru cáti o vediura pana acuma, ea e de minune frumósa, dreptu aceea fia-care nisuieste a-i castigá amorulu. Inse unde tîntescu atáti-a rivali e imposibilitate sê fia pace. — Tenerii dueléza necontentitu pentru dins'a. Asié decurendu s'a intemplatu alu patru-lea duelu pentru frumos'a polonesa. Infocatii tineri de Paris sunt gat'a ori candu. Mai antáiu s'au duelatu Duruy cu Mallefeu, apoi Poéz cu Malortie mai tardíu Hamilton cu Ensein si dílele trecute Poéz cu cu Russel. — Si ce face domnisióra Marcovicu? Ah! ea este multu cu minte! Dupa fia-care duelu e totu mai voiósa, se afla totu mai bine între curtesanii sei, cá-ci pretiulu si renumele ei éra a crescutu cu unu gradu. Apoi — compatimesce pe cei raniti, ba mai multu, ea vérsa si cáte o lacrima pentru celu invinsu; — se póte cá pentru aceea se repetiescu duelurile. Tenerii cari se lasa usioru a fi strapunsi prin anima de segét'a lui Amoru, dueléza bucurosu pentru dins'a pentru cá prin duelu si-castiga, de nu iubirea, celu pucinu compatimirea ei. Fericiti sunt cei ce. . .

△ (*O datina nóua.*) Diuariele din Americ'a enaréza o istorióra pe cátu de curiósa pe atátu de interesanta. Din asta istorióra se vede apriatu cá unii abuzeza multu de numirea „americanu.“ Se vedemu acea

istorióra. „In Americ'a domnesce cu totulu alta datina, nu ca in Europ'a betrana si remasa iuderetru de lume — dîse unu americanu unei copile germane — aice e alta lume, nu ca acolo, unde nici cununia nu se póte face fara binecuventarea preotului. La noi déca unu barbatu presentéza atarei dame o parechia de cercei, prin aceea a facut'o soci'a sa.“ Tener'a copila, carea numai atunci ajunsese acolo, a crediutu, si se mirá multu de aceea datina curiósa; dar totu-si s'a imbucuratu fórte candu in diu'a urmatória noulu ei curtesantu i-a presentatu o parechia de cercei. Legatur'a a fostu de locu facuta si in scurtu ea a devenitu soci'a lui. Tenerii fericiti au trairu fórte bine, cá-ci se iubiau. Tener'a nevasta erá indestulita cu sortea ei, si totu minutulu binecuventá datin'a americaniloru. Ea erá multu fidela, cá-ci anim'a iubitoria remane fidela inca si atunci, candu legatur'a nu e sanctionata cu binecuventarea preotului. — Inse intr'o díi barbatulu venindu a casa cam necasítu, si presupunendu infidelitatea sociei sale, s'a dusu la dins'a si i-a luatú circéii dîcandu: „In Americ'a, déca barbatulu ie circéii din urechi'a sociei sale insémna despartíre.“ Nenorocita femeia numai atunci a observatu, cá a fostu insielata. — Barbatulu s'a dusu mai departe — póte a practizá si mai departe — datin'a americana.

△ (*Dómna — Domnisióra.*) In Prusi'a pana acuma erá acea datina, cá damele se intitulau ori per dómna, ori per domnisióra, fara de a face deosebire între diusele ca la noi. Acestu privilegiu e nimicitu acuma de regele Prusiei, care a decretatu, relativu la asta, urmatóriile: „Au fostu nenumerate casuri, cá fetele nemaritate se titulau per dómna si din contra; acést'a au potutu, sê o faca de órace li s'a concosu. Inse estu felu de titulári au datu ansa la multe frecári si neplaceri, pentru aceea oprimu ca óre care dama sê póta fi „dómna“ fara de formulele casatoriei. Damele ce se titulau pana acum asié potú reclamá dupa titlulu perdutu.

△ (*Abdul-Azis.*) Despre sultanulu turciloru Abdul-Azis diuariele francese scriu lucruri curióse. — Saretatea Sultanului — dîce unu diuaru — incepe a decadá, a se vestedí. — Abdul-Azis inca nu a ajunsu etatea de patru-dieci de ani, si e aplicatu la tristétia. Elu in toema ca fratele seu si antecesoruлу seu e multu tristu melancolicu. Eroulu de odata si domnitorulu marelui imperiu iubescé multu singuretatea, retrasu de toti elu se simte mai bine. — Inca nici nóptea nu este odihnitú, nici nóptea nu are repausu; mai la fia-care patrariu sare din asternutu si se preambila prin chili'a in susu si 'njosu. Óre cugetele domnirei séu alte cugete lu-facu atátu de neodihnitú, la asta intrebare nime nu scie sê respundia.

△ (*Revolutiunea bucatareselor.*) E o perdere mare pentru familiile care tienu bucatarese si nime dintre femeii nu scie ferbe, déca bucatarés'a se face morbósa séu nu vré sê mai fierba, cá atunci tóta cas'a cauta sê flamendiésca. — Cetimu intr'unu diuaru de Paris o correspondintia din Allais, care dîce cá acolo domnesce o desperare mare, cá-ci bucaterele nu mai voiescu a serví. — Nu se mai aude cá ici séu colo ar fi fostu banchetu — nu cá-ci bucataresele au revoltatu, au facutu revolutiune intréga, nu mai voiescu a serví. Caus'a rescólei a fostu, plat'a mica si lucru multu, pre candu ele ar fi doritu sê aiba plata multa si lucru pucinu. Sermenele dame din Allais si-procura necontentitu „Cárti de culinari“, dar barbatiu loru nu sunt multiimiti cu prandiurile teoretice, ei inca sunt gat'a de re-

scóla. Totu prandiulu stâ din aluaturi séu ceva carnuri afumate. — Indaru, domnişórele mari nu au invetiatu a fierbe, nu au voitu a se *dejosí* pana intru atât'a, — acuma nu le strica pucinu postu. Diuariulu „Paris“ care publica corespondinţi'a in cestiune acést'a provóca bucatarele care sciu cetí, ca sê grabésca in Allais unde barbatii flamandíti, si damele gaimacite deja de „Cartea bucatariloru“ le voru primí cu bratie deschise!

△ (*Napoleonu alu III ca gradinariu.*) Decandu imperatulu Napoleou alu III. petrece la St. Cloud, duce o viétia retrasa si idilica. Cu resaritulu sórelui elu si-parasesce asternutul si grabesce in gradina spre a-si ordená florile câtra cari are o simpatia mare. Dintre tóte florile iubesce mai multu ros'a. — „Am aflu o placere mare in viétia acést'a de sub ceriulu liberu—dise imperatulu mai a de una-dí câtra unulu din ministrii sei — am venitu aice ca sê jocu rolulu gradinariului; asié dara câ-mi sciu jocá rolulu destulu de bine. Apoi am si profitatu in acestu oficiu nou, in tóta diu'a mancu mai cu apetitu.“ — Intr'o dí unu altu ministru aflandu-lu lucrandu cu florile se uitá la dinsulu fara a díce ceva. Imperatulu se întórse câtra elu si i díse: „Crede-me amice, câ eu insu-mi asiú dorí sê fiu Diogene, déca nu asiú fi deja Alesandru celu mare.“ Adeca totu mai mare pretiu pune imperatulu Napoleonu pe coron'a Franciei, decátu pre stropitóra unui gradinariu. . . . Imperatés'a Eugeni'a inca se afla bine acolo. In tóte serele conchiama damele in óre-care salonu, apoi se pune cu ele la discursu, si vorbescu despre câte numai potu. Dílele trecute conversara despre soci'a lui Rouher carea s'a temutu a dormí in chili'a acea in care a moritu antecesorulu lui Rouher; despre regele din Egiptu inca a fostu vorba, care a cumperatu numai manuntiusiuri de cinci-dieci si cinci mií ca sê faca donu muieriloru sale candu va rentórce a casa. — Adese imperatulu si imparetés'a se preamba prin gradine cantandu.

Felurite.

△ (*Havana, capital'a insulei Cuba.*) Câti cavaleri de lumea nóua nu fuméza din parfumósele sugári de Havana, fara de a scí inse in care parte de lume este tiér'a, séu pamentulu acel'a, care produce astfelu de plante. Pe langa tóte, câ multi caletorescu pre la avut'a si romantic'a insula Cuba, totu-si asié e de micu numerulu aceluor-a, cari ne incunoscintieza despre acele locuri. Dupa insemnările unui caletoriu din Ispani'a, vomu spune si noi câte-va cuvinte despre cetatea Havana. — Acést'a insula inundata de binecuvéntarea lui Domnedieu, este ca o comóra, ca unu isvuru neseccatu alu negutiatoriloru din Ispani'a, inca nici unulu dintre câti s'au dusu acolo, nu a rentornatu fara o avutia enorma. — Ce se atinge de capitala e unu orasiu cam neglesu cu strade strimte, asié câ dóue carutia nu potu trece pre langa olalta. In tóte partile imbuldiéla mare. Ici siede câte o femeia cu póme, colo câte unu barbatu fumendu in linisce. — In piat'a de arme loculu e mai deschisu, in tóte partile gradine frumóse. — Caletorii neesperti potu sê cadia victima temperaturi de aice. Diu'a caldur'a cea mare, nóptea recorósa cu nenumeratele sale insecte periculóse. Are o promenada frumósa unu otelu mare „Le Grand“ si o multíme de palate.

Locuitorii sunt mai multi straini si avuti. Damele póta frisure mari si ambla cu capulu golu cochetandu cu preambulatorii. Ele peste totu sunt frumóse si cochete.

Gácitura de senne

de Anastasi'a Leonovicu.

2 = 2'2, ,1 Δ'33:1 5-5 -1=+5 .2-3+4-35
 1414-5=5, ,2 Δ3□+2 3- Δ3-2 +1-31,
 ,1 1535=5 ~2 .5=+5~5 Δa +~2,1 1-3-
 -4~3
 Δ3 !2+5=5 ~e ~325 ~3- □4~+3 Δ2
 ~2-31...
 Δ+~13-5=5 2=5 14+2 Δ2+3 !1,1 □5=+5
 ~25
 □13 □5=+5 3-, '4, =3, '4, =3, '1 □3Δ321, 4~,
 3+5-1;
 ~1' -5 .1 Δ2 Δ, ;3□:2 -3,3 ;31 ~ ~4□-2-
 ~325
 1, 221, ,2- 4~1+1 2 =2'2' - -1+5~1!
 2. †.

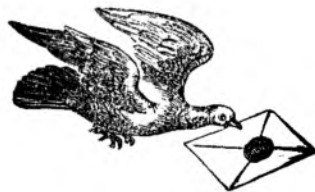
Deslegarea gácituri numerice din nr. 29.

Pana candu nu te sciam,
 Unde me culcam dormiam;
 Dar acum de candu te sciu,
 Punu capulu la capataiu,
 Cugetu-mi la tine 'ntâiu.
 Deminéti'a candu me scolu,
 Sum cu sinulu plinu de doru,
 Rea bucata-i dragostea
 Cine apuca a-o invetiá.

Poesia poporala.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnişórele Luis'a Murgu n. Balcu, Iulian'a Petri; si de la domni Georgiu Marcesu, Constantinu Ungureanu, Vasiliu Olariu si Simeonu Budisianu.

Post'a Redactiunii.

Poesiile „Câtra A.“ „Ser'a“ si „Resunetu“ nu se potu publicá din cauza, câ nu sunt lucrate nici cu o arte. Sunt fórté silite. Inse curagiu. Prosa primimu bucurosu.

Dni S. S. Ne-ati tramisu o epistola cu adres'a: „La on. redactiune in Pest'a.“ Redactiuni sunt multe. Numai din intemulare am primit'o.

Indreptare. Datulu nrului trecutulu alu „Familiei“ a fostu gresítu. In locu de 31/12 jul. aug. a trebuitu sê fia 3/15 augustu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.